

SAVIENĪBAS AUGSTĀ
PĀRSTĀVE ĀRLIETĀS UN
DROŠĪBAS POLITIKAS
JAUTĀJUMOS

Briselē, 22.6.2016.
JOIN(2016) 30 final

KOPIĢS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

ES jaunās stratēģijas par attiecībām ar Ķīnu elementi

I. IEVADS

I.1 Īss kopsavilkums

Ar šo kopīgo paziņojumu tiek ierosināti ES jaunās stratēģijas par attiecībām ar Ķīnu elementi. Ir paredzēts, ka stratēģija veidos Junkera vadītās Komisijas politikas pamatnostādņu īstenošanas Ķīnas dimensiju, sekmējot nodarbinātības, izaugsmes un ieguldījumu programmu un stiprinot ES pasaules mērogā. Paziņojums papildinās Eiropas Komisijas stratēģiju "Tirdzniecība visiem", un tajā ir ņemts vērā viedoklis, ko paudis Eiropas Parlaments 2015. gada decembra ziņojumā par ES attiecībām ar Ķīnu, paredzot izstrādāt politikas satvaru ES attiecībām ar Ķīnu nākamajiem pieciem gadiem.

ES un Ķīna ir divas no trim vislielākajām ekonomikām un tirdzniecības lielvalstīm pasaulē¹. Gan ES, gan Ķīna ir būtiski mainījušās kopš Komisijas iepriekšējā paziņojuma par ES un Ķīnas attiecībām, kurš publicēts pirms desmit gadiem². Ķīnas uzplaukums ir noticis nepieredzētā ātrumā un apmērā. Ķīna ir ne vien mainījusies iekšēji, salīdzinot ar laiku, kāda tā bija, pirms 2013. gadā nāca pie varas pašreizējā valdība, bet Ķīnas pieaugošā nozīme un atjaunots uzsvars uz darbību globālā mērogā liecina arī par to, ka tā vēlas palielināt savu nozīmi un kļūt ietekmīgāka pasaules mēroga pārvaldības sistēmā, kas pastāvīgi attīstās.

ES un Ķīnas stratēģiskā sadarbības programma 2020. gadam ir nozīmīgs, augstākā līmeņa kopīgs dokuments, kurš nosaka ES un Ķīnas visaptverošu stratēģisko partnerību. Taču ES ir nepieciešama pašai sava stratēģija: kurā ES intereses būtu šo jauno attiecību priekšplānā, kas veicinātu universālas vērtības, kurā būtu atzīta nepieciešamība noteikt Ķīnas pieaugošo nozīmi starptautiskajā sistēmā un kas palīdzētu to noteikt, un kura balstītos uz pozitīvu partnerības programmu apvienojumā ar atšķirību lietišķu pārvaldību.

Šajā paziņojumā ir ierosināts, ka ES vajadzētu:

- izmantot jaunas iespējas stiprināt attiecības ar Ķīnu;
- praktiski iesaistīties Ķīnas reformu procesā tā, lai nodrošinātu abpusējus ieguvumus mūsu attiecībām ekonomikas, tirdzniecības un ieguldījumu, sociālajā, vides un citās jomās;
- veicināt savstarpību, vienlīdzīgus konkurences apstākļus un godīgu konkurenci visās sadarbības jomās;
- sekmēt to, lai laikus tiktu pabeigtas sarunas par visaptverošu nolīgumu par ieguldījumiem un vērienīgu pieeju jaunu tirgus iespēju pavēršanai;
- virzīt uz priekšu darbu pie infrastruktūras, tirdzniecības, digitālo un cilvēku savstarpējo sakaru tīkla veidošanas starp Eiropu un Ķīnu, pamatojoties uz atvērtu un uz noteikumiem balstītu platformu, kas nodrošinātu ieguvumus visām valstīm, kas atrodas ierosinātajā maršrutā;

¹ Saskaņā ar Pasaules Bankas datiem ES-28 īpatsvars pasaules IKP (rēķinot pēc tirgus maiņas kursa) 2014. gadā bija 22,6 %, ASV — 22,3 % un Ķīnas — 13,3 % (kopā 58,2 %). Pirktpējas paritātes izteiksmē ES īpatsvars pasaules IKP 2014. gadā bija 17,1 %, ASV — 15,9 % un Ķīnas — 16,6 % (SVF pārskats par pasaules ekonomikas attīstības perspektīvām, 2016. gada aprīlis). Saskaņā ar Eurostat datiem 2014. gadā ES-28 īpatsvars pasaules importa un eksporta apjomā bija 15,5 %, Amerikas Savienoto Valstu — 16,6 % un Ķīnas — 13,5 %, kopā veidojot 45,6 % no pasaules tirdzniecības.

² Eiropas Komisijas 2006. oktobra paziņojums: "ES un Ķīna – ciešāki partneri, arvien lielāki pienākumi".

- veicināt globālos sabiedriskos labumus, ilgtspējīgu attīstību un starptautisko drošību saskaņā ar mūsu attiecīgajiem pienākumiem ANO un G20 ietvaros;
- sekmēt tiesiskuma un cilvēktiesību ievērošanu Ķīnā un starptautiskā mērogā;
- maksimāli palielināt Eiropas Savienības kohēziju un efektivitāti attiecībās ar Ķīnu.

1.2 Ķīna — konteksts

Ķīna ir krustcelēs. Tā ir pasludinājusi savu agrāko ekonomikas un sociālo modeli par "neilgtspējīgu" un ir noteikusi mērķi pāriet uz līdzsvarotāku attīstības modeli, kura īstenošanai ir nepieciešams nostiprināt uz tirgu vērstai ekonomikai vajadzīgo institucionālo bāzi. Šī pāreja ir sarežģīta un dažkārt var sagādāt grūtības. Turklāt ekonomikas reformai jānotiek konkurējošu politisko un ekonomisko interešu kontekstā. Vienlaikus stabila ekonomikas izaugsme un darbvietu radīšana ir svarīga vietējai politiskajai leģitimitātei. Ķīnā ir vērojama strauja sabiedrības novecošana un pieaugošas reģionālās un sociāli ekonomiskās atšķirības, kas rada iekšēju spriedzi.

Iekšējās pārmaiņas Ķīnā ietekmē arī ārpusauli. Ķīna meklē telpu un vēlas paust viedokli ekonomikas un finanšu, tirdzniecības un ieguldījumu plūsmu, stratēģijas, arvien vairāk — militārajā un citās jomās. Tādējādi tas, kādus lēmumus Ķīna pieņem attiecībā uz savu politisko, ekonomikas un sociālo attīstību, Eiropas Savienībai ir svarīgāk nekā jebkad agrāk.

ES būs jārēķinās ar vairākām jaunām tendencēm.

- Ķīnas politika darbībai globālā mērogā vēršas plašumā. Ķīna vairāk nekā jebkad agrāk aicina savus uzņēmumus tirgoties, ieguldīt ārvalstīs un atrast līdzekļus. Ķīnas pieaugošā saikne ar pasaules kapitāla tirgiem var nodrošināt ieguvumus visiem, ar nosacījumu, ka ir ieviesti pareizi pamatnosacījumi.
- Ķīnas pieaugošā globālā ietekme un intereses nosaka attiecīgu pieprasījumu pēc lielākas iespējas piedalīties pasaules mēroga ekonomikas pārvaldībā. Ķīna vairāk iesaistās arī starptautiskajās attiecībās (piemēram, attīstības jomā, rīcībā klimata politikas jomā un starptautiskās drošības karstajos punktos). Savā reģionā tā uzvedas arvien pārliecinošāk.
- Ķīna saskaras ar strukturālu ekonomikas attīstības palēninājumu, kas radīs problēmas un iespējas gan Ķīnā, gan ārpus tās. Ķīnas pāreja uz ilgtspējīgāku attīstības modeli ir sarežģīta un var radīt sarežģījumus un turbulences posmus gan pašā Ķīnā, gan plašākā mērogā.
- Jaunākais piegades plāns ir izstrādāts ar mērķi paātrināt ekonomikas, sociālā un vides līdzsvara atjaunošanu un pāreju uz izaugsmi, kas vērsta uz patēriņu, kā arī turpināt tiesiskuma reformu un korupcijas apkarošanu.
- Nav panākts progress, lai nodrošinātu tirgum izšķirošāku nozīmi ekonomikā Eiropas Savienībai vissvarīgākajās jomās. Ar jaunākajām likumdošanas iniciatīvām ir ieviesti tādi jauni ierobežojumi ārvalstu uzņēmumiem Ķīnā, kas ir vērsti pret tirgus atvēršanu un vienlīdzīgas attieksmes un vienlīdzīgu konkurences apstākļu principu. Šie ierobežojumi neļauj Ķīnai arī rast vislabākos risinājumus saimnieciskās darbības veicināšanai.
- Vienlaikus Ķīnas autoritārā reakcija uz vietējo opozīciju grauj mēģinājumus nodrošināt tiesiskumu un stabilākus pamatus indivīda tiesībām.

II. ATTIECĪBU PAMATĀ ESOŠIE PRINCIPI

Ņemot vērā pēdējos desmit gados notikušās straujās pārmaiņas ES un Ķīnā, ir laiks pārvērtēt un atkārtoti apstiprināt principus, kuri ir mūsu attiecību pamatā.

ES sagaida, ka attiecības ar Ķīnu nodrošinās **abpusēju izdevīgumu** gan politiskā, gan ekonomiskā ziņā. Būtu patiesi jāīsteno ķīniešu devīze "abpusēji izdevīga sadarbība". ES arī sagaida, ka Ķīna uzņemsies atbildību saskaņā ar priekšrocībām, ko tā izmanto, pateicoties **uz noteikumiem balstītai starptautiskajai kārtībai**.

Eiropas Savienībai savā pieejā attiecībā pret Ķīnu ir jāpauž **stingra, skaidra un vienota** nostāja. Kad dalībvalstis veido divpusējās attiecības ar Ķīnu — vienas pašas vai valstu grupās, piemēram, 16 + 1 formātā—, tām ir jāsadarbojas ar Komisiju, EĀDD un ar citām dalībvalstīm, palīdzot nodrošināt, lai Eiropas Savienībai būtiskie aspekti atbilstu ES tiesību aktiem, noteikumiem un politikai un lai kopējais rezultāts būtu izdevīgs Eiropas Savienībai kopumā.

ES ārējā darbība balstās uz principiem, kuri ir iedvesmojuši tās izveidi: demokrātiju, tiesiskumu, cilvēktiesībām un ANO Statūtu un starptautisko tiesību principu ievērošanu. Šie principi ir atspoguļoti Ķīnas konstitūcijā un starptautiskajos instrumentos, ko Ķīna ir parakstījusi. **Cilvēktiesību** aizsardzība arī turpmāk būs nozīmīgs elements ES attiecībās ar Ķīnu. ES uzskata, ka cieņpilna izturēšanās pret cilvēku ir svarīga, lai iedzīvotāji varētu realizēt savas spējas un radoši attīstīties, un labvēlīgi ietekmē stabilitāti un drošību gan Ķīnas sabiedrībā, gan pasaules kārtībā.

Ķīnas bargās represijas pret aizstāvības advokātiem, darba tiesību aizstāvjiem, izdevējiem, žurnālistiem un citiem, kas miermīlīgi īsteno savas tiesības, tagad notiek arī ārpus valsts teritorijas. Tā ir satraucoša tendence, kas liek apšaubīt Ķīnas pausto apņemšanos ievērot tiesiskumu un pildīt starptautiskās saistības. Satraukumu rada arī nesen pieņemtie vairāki ierobežojoši valsts drošības normatīvie akti. Eiropas Savienību it īpaši satrauc tas, ka Ķīnas nesen izsludinātais tiesību akts par ārvalstu nevalstisko organizāciju darbību pārvaldību varētu kavēt pilsoniskās sabiedrības attīstību Ķīnā un nelabvēlīgi ietekmēt cilvēku saziņu starp ES un Ķīnu.

ES un tās dalībvalstis turpinās strādāt ar Ķīnu un tās iedzīvotājiem, lai sekmētu cilvēktiesības un veicinātu tiesiskumu, pilsonisko sabiedrību, politisko atbildību un vārda, biedrošanās un reliģijas brīvību. Šim nolūkam divpusējā un starptautiskā līmenī vajadzēs izmantot visus rīcībā esošos diplomātiskos, aizstāvības un citus instrumentus. ES vajadzētu arī turpmāk aicināt Ķīnu atbrīvot politiskos ieslodzītos, nodrošināt taisnīgu tiesu un pildīt starptautiskās saistības attiecībā uz minoritātēm piederošu personu tiesību aizsardzību, it īpaši Tibetā un Siņdzjanā.

ES apstiprina, ka **ievēro vienas Ķīnas politiku**.

ES apņemas uzturēt ciešu saikni ar **Honkongu un Makao** un veicināt Pamatlikuma un principa "viena valsts, divas sistēmas" ievērošanu.

ES apstiprina apņemšanos turpināt pilnveidot attiecības ar **Taivānu** un atbalstīt kopīgās vērtības, kuras ir tās pārvaldības sistēmas pamatā. ES būtu jāturpina atbalstīt Taivānas šauruma abu pušu attiecību konstruktīvu veidošanu, kas ir priekšnoteikums miera uzturēšanai Āzijas un Klusā okeāna reģionā. ES attiecīgi izmantos visus pieejamos kanālus, lai veicinātu iniciatīvas, kuru mērķis ir sekmēt dialogu, sadarbību un uzticēšanās veicināšanu abpus Taivānas šaurumam. ES būtu jāveicina praktiski risinājumi attiecībā uz Taivānas līdzdalību

starptautiskās struktūrās, ja tas ir saskaņā ar ES ievēroto vienas Ķīnas politiku un ES politikas mērķiem.

ES politikas veidošanai attiecībā uz Ķīnu būtu jānotiek saistībā ar plašu un līdzsvarotu politikas pieeju **Āzijas un Klusā okeāna reģionam**, pilnībā izmantojot un pilnībā ievērojot ES ciešās attiecības ar tādiem partneriem kā Japāna, Koreja, ASEAN valstis, Austrālija un citas. Ņemot vērā transatlantisko sakaru būtisko nozīmi, pirmām kārtām būtu jāpastiprina ES un ASV sadarbība un ar to saistītā koordinācija.

- ES attiecībās ar Ķīnu pamatprincips ir, ka tām vajadzētu būt balstītām uz abpusēju izdevīgumu gan politiskā, gan ekonomiskā ziņā.
- ES attiecībām ar Ķīnu vajadzētu būt principiālām, praktiskām un pragmatiskām, arī turpmāk saglabājot uzticību ES interesēm un vērtībām. Tās arī turpmāk balstīsies uz pozitīvu partnerības programmu apvienojumā ar atšķirību lietīšķu pārvaldību.
- ES dalībvalstu attiecībām ar Ķīnu ir jāatbilst ES tiesību aktiem, noteikumiem un politikai.
- ES sagaida, ka Ķīna uzņemsies atbildību saskaņā ar priekšrocībām, ko tā izmanto, pateicoties uz noteikumiem balstītai starptautiskajai kārtībai.
- Cilvēktiesību veicināšana arī turpmāk būs nozīmīgs elements ES attiecībās ar Ķīnu, un iedzīvotāju labklājība un starptautisko saistību ievērošana būs ES pieejas pamatprincips. ES prasīs no Ķīnas atbildību par tās rīcību cilvēktiesību jomā.
- ES apstiprina, ka ievēro vienas Ķīnas politiku.
- Eiropas Savienībai vajadzētu turpināt pilnveidot attiecības ar Taivānu un atbalstīt Taivānas šauruma abu pušu attiecību konstruktīvu veidošanu.
- ES vajadzētu atbalstīt principa "viena valsts, divas sistēmas" īstenošanu Honkongā un Makao arī turpmāk.
- Veidojot ES politiku attiecībām ar Ķīnu, vajadzētu pilnībā ņemt vērā ES ciešās attiecības ar ASV un citiem partneriem.

III. PĀRTICĪBA UN REFORMU PROGRAMMA

Pēc Ķīnas partijas plēnuma 2013. gadā prezidents Sji Dzjiņpins paziņoja, ka līdz 2020. gadam tiks veikta Ķīnas ekonomikas un sociālā modeļa visaptveroša reforma. Šie ilgāka termiņa mērķi ir nonākuši sadursmē ar īstermiņa problēmām saistībā ar IKP izaugsmi, nodarbinātību un stabilitāti, kuras ir palēninājušas reformu gaitu, iespējams, ilgākā termiņā kaitējot veselīgai ekonomikai. Ķīnas prioritātes rada iespējas ES, piemēram, palielina potenciālu sadarbībai un eksportam tādās prioritārās jomās kā vide un pakalpojumu nozare. Tomēr "atvēršana" ir vairāk vērsta uz palīdzību Ķīnas uzņēmumiem darboties ārzemēs, nevis uz piekļuves uzlabošanu Ķīnas tirgum. Ir arī problēmas, piemēram, intensīvāka tiešā konkurence dažās nozarēs vai trešo valstu tirgos, kuros Ķīna cer izveidot savus valsts uzņēmumus un panākt, ka tie kļūst par pasaules vadošajiem uzņēmumiem. ES vēlas, lai Ķīna kļūtu ekonomiski atvērtāka un stabilāka, lai ievērojami uzlabotos ārvalstu uzņēmumu piekļuve tirgum un lai būtu nodrošināti vienlīdzīgi konkurences apstākļi un godīga konkurence uzņēmumiem un ieguldījumiem, par etalonu nosakot tādu atvērtības līmeni, kāds tiek nodrošināts visiem uzņēmumiem, kuri darbojas ES tirgū.

III.1. ES — Ķīnas reformu partneris

Eiropas Savienības pārticība ir saistīta ar **ilgtspējīgu izaugsmi** Ķīnā. Tāpēc ES ir būtiski ieinteresēta Ķīnas ekonomikas un pārvaldības reformas sekmīgā īstenošanā. Ķīna un ES ir vienlīdz vajadzīgas viena otrai, jo ES ir Ķīnas lielākais tirdzniecības partneris (ES īpatsvars Ķīnas tirdzniecībā ir aptuveni 15 %) un pievilcīgs un drošs tās ārējo tiešo ieguldījumu galamērķis.

Ķīna veic grūtu **strukturālo pāreju** uz zemākiem, taču ilgtspējīgākiem izaugsmes rādītājiem. Šī korekcija ir būtiska Ķīnas ilgtermiņa izaugsmes perspektīvām, taču pati par sevi var radīt īstermiņa svārstīgumu un riskus. Ķīna ir daudz paveikusi tādās jomās kā nodokļu reforma, sociālā nodrošinājuma seguma palielināšana un finanšu tirgu reforma. Citās jomās, piemēram, valstij piederošā sektora reformas vai pakalpojumu sektora atvēršanas īstenošanā, progress ir bijis lēnāks.

Viena no galvenajām ES prioritātēm ir veicināt **reformas un inovāciju**, lai atbalstītu Ķīnas izaugsmes modeļa pārveidošanu ilgtspējīgākā modelī, kas būtu balstīts uz lielāku iekšzemes patēriņu, paplašinātu pakalpojumu sektoru un atvērtību ārvalstu ieguldījumiem, produktiem un pakalpojumiem. Tam vajadzētu būt balstītam uz abpusēju izdevīgumu un pārredzamību, ieskaitot intelektuālā īpašuma aizsardzību. ES ekonomikas stiprās puses papildina Ķīnas 13. piecades plāna prioritātes, piemēram, inovācija, pakalpojumi, zaļā izaugsme un līdzsvarota pilsētu un lauku attīstība. Arī ES interesēs ir atbalstīt Ķīnas pāreju uz ilgtspējīgāku un iekļaujošāku sociālo un ekonomikas modeli, veicinot darba pamatstandartus un pienācīgus darba apstākļus, reformu labklājības jomā un kopīgu apņemšanos attiecībā uz atbildīgām globālām piegādes ķēdēm.

Tā kā Ķīna veic pasākumus, lai mēģinātu izvairīties no palikšanas valsts ar vidējiem ienākumiem statusā, valstij virzoties augšup pa vērtību ķēdes posmiem, Ķīnas uzņēmumi turpinās kļūt par arvien spēcīgākiem konkurentiem progresīvākajās nozarēs. Ķīnas valdības rūpniecības politikas mērķis tiešām ir izveidot valsts mēroga vadošos uzņēmumus, kas var konkurēt pasaules mērogā tādās nozarēs kā civilās aviācijas gaisa kuģi, jauni materiāli, digitālā ekonomika, bankas, enerģētika un infrastruktūra. ES ir svarīgi sadarboties ar Ķīnu, lai veicinātu atklātu un godīgu konkurenci vienai otras tirgos un nepieļaut, lai Ķīna garantētu savu uzņēmumu konkurētspēju, subsidējot vai aizsargājot vietējos tirgus.

- ES būtu jāturpina aktīvi atbalstīt un veicināt ekonomikas, vides un sociālo reformu Ķīnā, lai izveidotu atvērtāku, ilgtspējīgāku un iekļaujošākas izaugsmes modeli.

III.2. Tirdzniecības un ieguldījumu sekmēšana

Visaptverošs nolīgums par ieguldījumiem ir Eiropas Savienības tūlītēja prioritāte ar mērķi padziļināt un sabalansēt mūsu attiecības ar Ķīnu. Šāda nolīguma noslēgšana, kā arī progress Ķīnas reformās ar mērķi liberalizēt valsts ekonomiku un tādējādi radīt vienlīdzīgus konkurences apstākļus uzņēmumiem, pavērtu jaunas tirgus iespējas un ļautu abām pusēm iecerēt vērienīgākus plānus, piemēram, brīvās tirdzniecības nolīgumu.

Visiem brīvās tirdzniecības nolīgumiem nākotnē vajadzētu būt padziļinātiem un visaptverošiem un tiekties panākt to līmeni, kura etalons ir noteikts ES sarunās ar tādiem partneriem kā Kanāda, Japāna un Amerikas Savienotās Valstis. Turklāt, lai palīdzētu ES ieguldītājiem, kuri darbojas arvien integrētākā reģionālā piegādes ķēdē, Eiropas Savienībai būtu jāparedz izveidot plašāku ieguldījumu nolīgumu tīklu reģionā. Pamatojoties uz ieguldījumu aizsardzības noteikumiem, par kuriem notiek sarunas ar Ķīnu, ES izpētīs iespēju sākt sarunas par ieguldījumiem ar Honkongu un Taivānu.

Arī **ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm** ir ekonomiska un kultūras nozīme, jo tās rada vērtību vietējām kopienām. Abām pusēm būtu izdevīgi arī noslēgt nolīgumu par ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, pamatojoties uz visaugstākajiem starptautiskajiem aizsardzības standartiem.

Gan ES, gan Ķīnai būtu izdevīgi padziļināt sadarbību **multas un tirdzniecības atvieglošanas** jomā papildus saistībām, kas pieņemtas saskaņā ar PTO tirdzniecības atvieglošanas nolīgumu, un šai padziļinātajai sadarbībai vajadzētu attiekties arī uz riska pārvaldību un piegādes ķēžu drošību, kā arī uz intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanu pie robežas.

ES atzinīgi vērtē ienesīgus Ķīnas **ieguldījumus** Eiropā, ar nosacījumu, ka tie atbilst ES tiesībām un noteikumiem. Mēs sagaidām, ka ES ieguldījumi Ķīnā tiks vērtēti tikpat atzinīgi. Būtu jāpastiprina abpusēji izdevīga sadarbība visos ieguldījumu aspektos, arī rodot praktiskus risinājumus, kā Ķīna varētu ieguldīt Investīciju plānā Eiropai. Ķīnai būtu jāierobežo darbības joma ES ieguldījumu Ķīnā drošības apsvērumu dēļ veiktai pārskatīšanai, piemērojot to tikai gadījumos, kad ir radušās leģitīmas bažas par valsts drošību. Tāpat ES sagaida, ka Ķīnas ārvalstu tiešie ieguldījumi Eiropā balstīsies uz brīvā tirgus principiem, un ES izmantos visus tās rīcībā esošos līdzekļus, lai novērstu iespējamus tirgus kropļojumus un citus riskus, kas rodas, ja ieguldījumus veic uzņēmumi, kuri saņem subsīdijas vai izmanto normatīvas priekšrocības, ko nodrošina valsts. Kopā ar dalībvalstīm būtu jāizskata iespēja izstrādāt kopīgu minimālo definīciju par to, kas ir valsts kritiskā infrastruktūra saistībā ar iekšējiem ieguldījumiem ES.

Ķīnas **finanšu sistēma** ir izšķiroši svarīga Ķīnas ekonomikas pārveidošanai. Ķīnas kapitāla tirgiem kļūstot aizvien atvērtākiem, vēl vairāk palielināsies šīs valsts ietekme uz pasaules ekonomiku. Šo pieaugošo savstarpējo atkarību ir pierādījusi Ķīnas vērtspapīru tirgus svārstību ietekme uz pasaules tirgiem, un tādēļ īpaši svarīga ir saskaņota un pārredzama ekonomikas un monetārā politika. Tā kā riski, kas rodas Ķīnas finanšu tirgos, var kļūt sistēmiski nozīmīgi, ES ir ļoti ieinteresēta saglabāt un veidot pozitīvu un efektīvu sadarbību ar Ķīnu Finanšu regulas jomā.

Tam, ka Ķīnas ekonomika kļūst arvien vairāk globāli integrēta, būtu vienlaikus jānozīmē, ka Ķīna atzīst savstarpējo atkarību un stingri ievēro tādu valsts ekonomikas politiku, kas nekropļo starptautiskos tirgus un tirdzniecības attiecības. Nopietnas bažas Eiropas Savienībai rada Ķīnas **pārāk lielā industriālā kapacitāte** vairākās ražošanas nozarēs, it īpaši tērauda nozarē. Ja problēma netiks pienācīgi novērsta, tirdzniecības aizsardzības pasākumu var kļūt arvien vairāk un tie var tikt attiecināti arī uz citām (nevis tikai tērauda) nozarēm, piemēram, alumīnija, keramikas un koksnes produktu nozari.

Lai gan Ķīnā šai problēmai tiek pievērsta arvien lielāka politiskā uzmanība, problēmas apmēri joprojām ir ievērojami. Ķīnas pārāk lielā industriālā kapacitāte ir novērtēta aptuveni 350 miljonu tonnu apmērā, un šis rādītājs gandrīz divreiz pārsniedz ES gadā saražoto apjomu. Lai gan Ķīnas mērķis līdz 2020. gadam par 100–150 miljoniem tonnu samazināt neapstrādāta tērauda ražošanas apjomu tiek vērtēts atzinīgi, Ķīnai vajadzētu konstruktīvi sadarbīties ar saviem tirdzniecības partneriem starptautiskā līmenī (piemēram, ESAO Tērauda komitejas ietvaros) un īstenot vērienīgākus, novērtējamus un pārredzamus pārstrukturēšanas plānus, lai samazinātu kapacitāti. Pēc iespējas ātrāk būtu jālikvidē subsīdijas un citi valsts atbalsta pasākumi, kas veicina tērauda ražošanas kapacitātes palielināšanos vai eksportēšanu, vai strukturāli zaudējumus radošu darbību saglabāšanu. Ķīnai būtu arī jāpilda savas PTO pieņemtās saistības paziņot par subsīdijām, sākot ar tām, kas piešķirtas tērauda nozarē. Vidējā termiņā Ķīnai ir jāreformē valsts vadītā ekonomika un jāļauj tirgus spēkiem dabīgi risināt šo problēmu.

Ņemot vērā to, ka drīzumā zaudēs spēku daži Protokola par Ķīnas pievienošanos PTO noteikumi, Komisija izvērtē, vai (un ja jā, tad kā) pēc 2016. gada decembra veiktās antidempinga izmeklēšanās ES būtu jāmaina Ķīnai piemērotais režīms, un atgriezīsies pie šā jautājuma 2016. gada otrajā pusē. Ir svarīgi turpināt stiprināt ES tirdzniecības aizsardzības instrumentu efektivitāti, it īpaši drīzā laikā pieņemot Komisijas 2013. gada aprīļa tirdzniecības aizsardzības instrumentu modernizācijas priekšlikumu. Svarīga būs vispārēja pieeja pārāk lielās kapacitātes cēloņu novēršanai.

Tieslietu reforma un **tiesiskuma** stiprināšana Ķīnā ir priekšnoteikums Ķīnas reformu veiksmīgai īstenošanai kopumā. Pārredzama un objektīva tiesību sistēma ir uz tirgu orientētas ekonomikas institucionālā pamata nozīmīga daļa, un tā nodrošinātu efektīvas garantijas gan ES, gan Ķīnas uzņēmumiem. Eiropas Savienībai būtu jāizmanto rezultāti, kas panākti jaunajā juridiskajā dialogā, kas pirmoreiz notika 2016. gada jūnijā un kurā tika pārrunāti jautājumi par e-komerciju un patērētāju aizsardzību tiešsaistes vidē.

ES būtu jāturpina dialogi ar Ķīnu par **standartiem, regulējumu un atbilstības novērtēšanas procedūrām** svarīgās nozarēs, lai samazinātu izmaksas un šķēršļus ienākšanai tirgū un veicinātu starptautisko standartu prioritāti tādās jomās kā veselība un drošība, zāles, vides aizsardzība, pārtikas un patēriņa preču nekaitīgums, rīcība klimata politikas jomā un datu aizsardzība. Sadarbību pētniecībā var izmantot, lai sekmētu kopīgu standartu izmantošanu nākotnē. Sanitāro un fitosanitāro pasākumu jomā ES ir apņēmusies sadarboties ar Ķīnu, lai veicinātu visaugstākos pārtikas nekaitīguma standartus. Pēc pašlaik notiekošās Ķīnas pārtikas nekaitīguma modeļa modernizācijas, ja to īstenos samērīgi un pārredzami, tas būs vairāk saderīgs ar ES modeli. Tas, savukārt, uzlabos iespējas izaugsmei un nodarbinātībai gan ES, gan Ķīnā, nodrošinās abpusējus ieguvumus patērētājiem un uzlabos piekļuvi tirgum lauksaimniecības precēm. Tāpēc ES aicina Ķīnu ievērot starptautiskos zinātniskos standartus un arī no savas puse atzīt ES par vienu veselumu.

Stiprinot ES un Ķīnas partnerību, ES vienlaikus būtu jāturpina padziļināt līdzdalību **Āzijā** un citur, lai pavairotu un dažādotu ekonomiskās iespējas un izaugsmes avotus.

- ES mērķis ir nodrošināt savstarpīgumu un vienlīdzīgus konkurences apstākļus visos tirdzniecības un ieguldījumu attiecību ar Ķīnu aspektos. Šajā nolūkā Komisija pastiprinās uzraudzību pār Eiropas uzņēmumu piekļuvi Ķīnas tirgum un Ķīnas pētniecības un izstrādes atbalsta shēmām.
- Visaptverošs nolīgums par ieguldījumiem ir Eiropas Savienības tūlītēja prioritāte ar mērķi padziļināt un sabalansēt mūsu ekonomiskās attiecības ar Ķīnu.
- ES piešķir lielu prioritāti tam, lai ātri noslēgtu nolīgumu ar Ķīnu par ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm pārtikas produktu nosaukumu aizsardzībai, pamatojoties uz visaugstākajiem starptautiskajiem standartiem.
- ES izstrādā jaunas paaudzes modernus, augstiem standartiem atbilstošus tirdzniecības nolīgumus, un varētu apsvērt vērienīgākus plānus, piemēram, padziļinātu un visaptverošu brīvās tirdzniecības nolīgumu ar Ķīnu, pēc tam, kad būs izveidojušies atbilstoši apstākļi, ieskaitot nepieciešamo ekonomikas reformu īstenošanu Ķīnā.
- ES sagaida, ka Ķīna ievērojami un pārbaudāmi samazinās savu pārāk lielo industriālo kapacitāti, pamatojoties uz saistību izpildes skaidru grafiku un neatkarīgu uzraudzības mehānismu.
- ES atzinīgi vērtē ienesīgus Ķīnas ieguldījumus Eiropā, ar nosacījumu, ka tie atbilst ES

tiesībām un noteikumiem. Pretī ES sagaida, lai Ķīnā uzlabotos ārvalstu uzņēmumu piekļuve tirgum un tiktu nodrošināti vienlīdzīgi konkurences apstākļi uzņēmumiem un ieguldījumiem. Ķīnai būtu jāsamazina aizsargāto nozaru skaits un valsts drošības apsvērumu dēļ veiktas pārskatīšanas.

- Būtu jāpastiprina sadarbība tiesiskuma jomā, konkurences tiesību īstenošanā un svarīgu nozaru standartu un noteikumu jomā.

III.3. Pētniecība, inovācija un digitālā ekonomika

Ķīna strauji pāriet uz **ekonomiku, kas balstīta uz zināšanām un inovāciju**. ES, būdama pasaules līdere šajā jomā, ir ļoti ieinteresēta sadarboties ar Ķīnu, lai sasniegtu ES mērķus saskaņā ar digitālā vienotā tirgus stratēģiju. Sadarbībā digitālās ekonomikas jomā būtu jāizmanto izaugsme, ko nodrošina atvērti tirgi, kopīgi standarti un kopīga pētniecība, pamatojoties uz savstarpības principu, tādās jomās kā 5G mobilie sakari un lietiskais internets.

Tādas vērienīgas iniciatīvas kā "Made-in-China 2025" un ar to saistītais rīcības plāns "Internet +" uzsvērti parāda, cik svarīga Ķīnai ir **digitālā ekonomika** un tās potenciāls tādu jomu pārveidošanā kā ražošana. Tomēr Ķīnas politikai un regulējumam arvien lielākā mērā ir raksturīgs protekcionisms. Eiropas informācijas un komunikācijas tehnoloģijas uzņēmumi saskaras ar tirgus piekļuves problēmām visā vērtību ķēdē, ieskaitot tehnoloģijas ziņā vienusējus standartus, sarežģītas un diskriminējošas licencēšanas un sertifikēšanas prasības, nesamērīgus ierobežojumus, kas izriet no tiesību aktiem, kuri ir saistīti ar drošību, nespēju godīgi piekļūt standartizācijas struktūrām un slēgtu publisko iepirkumu. ES ar divkāršu sparū būtu jācenšas uzlabot piekļuvi Ķīnas augošajam digitālo produktu un pakalpojumu tirgum un nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus. ES būtu arī jāveicina stingrākas privātuma un datu aizsardzības tiesības Ķīnā un jāuzstāj uz ES datu aizsardzības noteikumu ievērošanu ikvienā personas datu apmaiņā ar Ķīnu.

Intelektuālā īpašuma tiesību (IĪT) aizsardzība un īstenošana ir ļoti svarīga inovācijas veicināšanai. Būtu jāpastiprina attiecīgais dialogs un sadarbība, un tajā būtu jārisina augošās problēmas, piemēram, viltojumi un pirātiskās kopijas internetā. Atzīstot, ka valdībām ir leģitīmas intereses digitālā tirgus drošības jomā, ES iebilst pret vispārpiemērojamu politiku, saskaņā ar kuru kā piekļuves tirgum priekšnoteikums tiek prasīta piekļuve programmatūras pirmkodam vai tā nodošana. ES būtu jācenšas panākt politisku vienošanos ar Ķīnu par cīņu pret IĪT un komercnoslēpumu kiberzādībām.

ES var daudz iegūt, stiprinot sadarbību ar Ķīnu **pētniecības un inovācijas jomā** un tās ietvaros attīstot zināšanas un tehnoloģiju, izmantojot Ķīnas talantu potenciālu, popularizējot ES kā pievilcīgu vietu pētniecībai un inovācijai un meklējot risinājumus kopīgām sociālām un vides problēmām. Vēl joprojām ir svarīgi nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus pētniecībai un inovācijai, ieskaitot abpusēju piekļuvi pētniecības un inovācijas programmām un resursiem. Pamatojoties uz iepriekš minēto, būtu jāturpina un jāpaplašina sadarbība ES programmā "Apvārsnis 2020" un "Euratom". Līdzfinansējuma mehānismiem un pamatiniciatīvām saistībā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020", kā arī nolīgumiem starp attiecīgajiem pētniecības institūtiem būtu jāpalīdz veidot ilgtermiņa partnerattiecības zinātnes un tehnoloģijas jomā.

- Būtu jāstiprina abpusēji izdevīga sadarbība pētniecības un inovācijas jomā, vienlaikus nodrošinot vienlīdzīgus konkurences apstākļus.

- Sadarbība digitālās ekonomikas jomā var nodrošināt ieguvumus gan ES, gan Ķīnai. Tajā būtu jāizmanto izaugsme, ko nodrošina kopīgi standarti un kopīga pētniecība, pamatojoties uz savstarpības principu.
- ES būtu jāpastiprina sadarbība ar Ķīnu intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzības un īstenošanas jomā. ES būtu jānostiprina pasākumi, lai novērstu intelektuālā īpašuma un komercnoslēpumu kiberzādzības.

III.4. Savienojamība un cilvēku savstarpējie kontakti

Infrastruktūras sakaru uzlabošana ES un Ķīnas starpā palielinātu ekonomikas perspektīvas visām iesaistītajām pusēm. ES un Ķīnas **savienojamības platformai** vajadzētu radīt sinerģiju starp ES politiku un projektiem un Ķīnas iniciatīvu "Viena josla, viens ceļš", kā arī starp attiecīgajiem finansējuma avotiem transporta un citu infrastruktūras veidu jomā.

Ķīnai vajadzēs izpildīt mērķi, par ko tā paziņojusi, — padarīt iniciatīvu "Viena josla, viens ceļš" par atvērtu platformu, kurā stingri ievēro **tirgus noteikumus un starptautiskās normas**, lai nodrošinātu ieguvumus visiem un sekmētu atbildīgu ekonomisko rīcību trešās valstīs. Sadarbībai šajā jomā būtu jābalstās uz attiecīgajiem politikas virzieniem un spēkā esošajiem noteikumiem un standartiem, ieskaitot tos, kuri attiecas uz publisko iepirkumu, un jāgarantē vienlīdzīgi konkurences apstākļi abu pušu uzņēmējiem. Tam būtu jāattiecas arī uz tām valstīm ārpus ES, kuras ir apņēmušās piemērot ES standartus. Vajadzētu noteikt, ka mērķis ir palīdzēt veidot ilgtspējīgus un sadarbībspējīgus pārrobežu infrastruktūras tīklus valstīs un reģionos starp ES un Ķīnu. Kopīgajā darbā pie prioritāru ieguldījumu projektu portāla būtu jāietver cieša koordinācija ar attiecīgajām valstīm, arī lai nodrošinātu saderību ar to fiskālajiem ierobežojumiem. ES un Ķīnas sadarbībai savienojamības jomā vajadzētu pilnībā nākt par labu Āzijas partneriem, ieskaitot Afganistānu, Pakistānu un Vidusāzijas valstis, veicinot to integrāciju starptautiskajās tirdzniecības plūsmās.

Cilvēku savstarpējiem kontaktiem vajadzētu atbalstīt iespējas tādās ES nozarēs kā augstākā izglītība, kultūra un radošās nozares un tūrisms. Tas arī palīdzētu veicināt dialogu starp kultūrām un sekmēt kultūras daudzveidību un pilsoniskās sabiedrības līdzdalību. Tiešie personiskie kontakti būtu jāintegrē visās ES un Ķīnas attiecību jomās. Būtu jāveicina esošo likumīgas migrācijas iespēju pilnīga izmantošana ES un Ķīnā. Pēc tam, kad ir sekmīgi paveikti pirmie darbi, lai atvieglotu mobilitāti un apkarotu neatbilstīgu migrāciju, būtu jāturpina ES un Ķīnas dialogs migrācijas un mobilitātes jomā, pārrunājot nolīgumus par vīzu režīma atvieglošanu un sadarbību neatbilstīgas migrācijas novēršanā.

- Eiropas Savienībai būtu jāizmanto ES un Ķīnas savienojamības platforma par galveno instrumentu sadarbībai ar Ķīnu ar mērķi savienot Eirāzijas kontinentu fiziskā un digitālā tīklā, caur kuru var notikt tirdzniecība, ieguldīšana un cilvēku saziņa.
- Sadarbībā ar Ķīnu iniciatīvā "Viena josla, viens ceļš" būtu jānosaka priekšnoteikums, ka Ķīnai ir jāizpilda mērķi, par ko tā ir paziņojusi, — padarīt šo iniciatīvu par atvērtu platformu, kurā stingri ievēro tirgus noteikumus un starptautiskās normas, lai nodrošinātu ieguvumus visiem.
- Būtu jāpaplašina to jomu loks, kurās notiek dialogi cilvēku starpā, un jānosaka jaunas iniciatīvas, lai veicinātu daudzveidīgākus kontaktus. Tiešie personiskie kontakti būtu jāintegrē visās ES un Ķīnas attiecību jomās un jāpastiprina dialogs migrācijas un mobilitātes jomā.

IV. KOPIĢU ĀRPOLITIKAS UN DROŠĪBAS INTEREŠU ATRAŠANA

Ķīna uzskata, ka tā atstāj pagātnē tādas valsts statusu, kura līdzdarbojas pasīvi, un uzņemas vadošu lomu globālās lietās atbilstoši savas ekonomikas lielumam. Reizē ar Ķīnas interešu paplašināšanos tās horizonts tagad sniedzas daudz plašāk un tālāk par kaimiņvalstīm. Ķīna joprojām ļoti koncentrējas uz ASV. Atkal ir palielinājusies interese par ES, kura Ķīnai būtu līdzsvarotāks partneris daudzpolārā pasaulē, lai gan reģionālā drošība Āzijas un Klusā okeāna reģionā joprojām būs problēma, ņemot vērā Ķīnas arvien pārliecinošāko uzvedību. Iniciatīva "Viena josla, viens ceļš" ir balstīta galvenokārt uz ekonomiskiem un iekšpolitiskiem apsvērumiem, taču tai būs nozīmīgas ģeostratēģiskās sekas. Ķīnai tagad ir labs pamatojums aktīvāk līdzdarboties pasaules mēroga pārvaldības, drošības un aizsardzības jautājumos. Eiropas Savienībai ir uzdevums un iespēja novirzīt Ķīnas līdzdalību uz pozitīvām jomām, piemēram, sadarbību miera nodrošināšanai Āfrikā un to pienākumu izpildi, kurus nosaka globālas lielvaras statuss (piemēram, Tuvajos Austrumos). Padziļināts dialogs ar Ķīnu par ieguldījumu sadarbības valstīs, ar kurām saistās kopīgas intereses, atspoguļotu Ķīnas augošo finansiālo iesaistīšanos daudzās valstīs, kuras ir arī ES partneri.

IV.1. Sadarbības ar Ķīnu pastiprināšana ārpolitikas jomā

Pateicoties izaugsmei, Ķīnas intereses ir ievērojami paplašinājušās un sniedzas tālāk par tiešajām kaimiņvalstīm, ir palielinājusies Ķīnas tirdzniecības, finanšu, diplomātiskā un militārā klātbūtne pasaulē un arvien vairāk Ķīnas valstspiederīgo dzīvo ārvalstīs. Tādēļ Ķīna arī vairāk paļaujas uz starptautisko mieru un drošību. Šo iemeslu dēļ Ķīna ir apņēmusies aktīvāk iesaistīties miera veidošanā un kaimiņattiecību procesos tādās valstīs kā Dienvidsudāna un Afganistāna.

ES būtu jācenšas paplašināt kopīgo ārpolitikas programmu attiecībā ar Ķīnu, pamatojoties uz Ķīnas konstruktīvas un aktīvas līdzdalības veicināšanu drošības kā globāla sabiedriskā labuma garantēšanā. Ķīna būtu jāaicina konsekventi iesaistīties starptautisku konfliktu risināšanas procesos, pildot ANO Drošības padomes pastāvīgās locekles pienākumus. Balstoties uz Ķīnas konstruktīvo iesaistīšanos sarunās par Irānas kodolprogrammu, ES būtu jācenšas aktīvi sadarbīties ar Ķīnu tādos jautājumos kā stāvoklis Irānā, Sīrijā un Afganistānā, migrācijas problēma un Tuvo Austrumu konflikta vispārējs noregulējums. Tas, ko Āfrikā bieži vien uzskata par ES un Ķīnas konkurenci, būtu jāpārvērš ciešākā sadarbībā krīžu noregulējuma jomā (uz vietas vai daudzpusējos forumos, piemēram, ANO Drošības padome), Āfrikas miera un drošības spēju veidošanā, labākas ekonomiskās vides veicināšanā, kā arī attiecībā uz globālajiem resursiem, it īpaši vidi un okeāniem. ES būtu arī jāsadarbojas ar Ķīnu, lai uzlabotu pienācīgu pārbaudi attiecībā uz izrakteniem no konfliktu un citu risku skartām teritorijām.

Viena no Ķīnas ārpolitikas prioritātēm ir attīstīt sakarus ar Eiropu, un šā mērķa sasniegšanai tā piešķir ievērojamus finanšu un diplomātiskos resursus. ES interesēs ir sadarbīties ar Ķīnu, lai nodrošinātu to, lai ikviena Ķīnas līdzdalība **ES austrumu un dienvidu kaimiņvalstīs** palīdzētu uzlabot uz noteikumiem balstītu pārvaldību un reģionālo drošību. ES nelokāmi atbalsta Ukrainas suverenitāti, neatkarību un teritoriālo integritāti — principus, kurus atbalsta arī Ķīna. ES vēlas, lai Ķīna kļūtu par partneri saistībā ar ieguldījumiem Ukrainas ilgtermiņa dzīvotspējā un pārticībā un reģiona stabilitātes un miera nodrošināšanā, lai ieguvējas būtu visas puses. Plašākā mērogā arī ES stratēģija partnerattiecībām ar **Vidusāziju** nodrošina iespēju pastiprināt sadarbību ar Ķīnu tādās jomās kā drošība, savienojamība, palīdzība attīstības jomā un ūdens un enerģijas resursu ilgtspējīga izmantošana.

ES vajadzētu arī turpmāk aktīvi veicināt reģionālo drošību **Āzijas un Klusā okeāna reģionā**, izmantojot diplomātiskos un ekonomiskos līdzekļus un vienlaikus veidojot partnerības šajā reģionā. Eiropas Savienību joprojām uztrauc stāvoklis Austrumķīnas un Dienvidķīnas jūrā, un tai būtu arī turpmāk jāuzsver, cik svarīgi ir risināt strīdus mierīgā ceļā, un jāizrāda pretestība vienas pusē darbībām, kuras varētu mainīt *status quo* un palielināt saspīlējumu. ES saglabā nostāju par to, ka Ķīnai un citām valstīm saistībā ar to pretenzijām Dienvidķīnas jūrā ir jāievēro starptautiskās tiesības. Tas, ka caur minēto jūras teritoriju tiek apgrozīts liels starptautiskās tirdzniecības apjoms, nozīmē, ka Eiropas Savienībai ļoti svarīga ir kuģošanas un pārlidojuma brīvība. ES vajadzētu aicināt Ķīnu konstruktīvi palīdzēt nodrošināt reģionālo stabilitāti ar uzticēšanās veicināšanas pasākumiem un atbalstīt uz noteikumiem balstītu starptautisko kārtību, it īpaši ANO Jūras tiesību konvencijas un tās šķīrējtiesas procedūru ievērošanu, un ASEAN un Ķīnas sarunu par rīcības kodeksu drīzu pabeigšanu.

ES būtu jācenšas panākt regulāru un lietišķu dialogu ar Ķīnu, aptverot visus jautājumus saistībā ar **eksporta kontroli, atbrūošanas un ieroču neizplatīšanu**, ieskaitot tādas reģionālas problēmas kā Korejas Tautas Demokrātiskās Republikas politika un darbības. Konkrēti, ES vajadzētu aicināt Ķīnu ratificēt Līgumu par kodolizmēģinājumu vispārējo aizliegumu, pievienoties Ieroču tirdzniecības līgumam, pievienoties Hāgas Rīcības kodeksam pret ballistisko raķešu izplatīšanu un stingri ievērot ieroču un divējāda lietojuma preču eksporta kontroles standartus, ko piemēro attiecīgajos starptautiskajos eksporta kontroles režīmos. ES eksportu uz Ķīnu reglamentē ieroču embargo, kas tika noteikts Eiropadomes 1989. gada secinājumos, un astoņi kritēriji, kas noteikti Padomes kopējā nostājā par militāru tehnoloģiju un ekipējuma eksportu (2008/944/KĀDP).

Ņemot vērā arvien spēcīgākos globālos terorisma draudus, ES vajadzētu būt atvērtai sadarbībai ar Ķīnu **terorisma apkarošanas jomā**, ievērojot abpusēji saskaņotus noteikumus, kuros ietverts stingrs tiesiskuma un cilvēktiesību elements. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš starptautiskajiem centieniem novērst cēloņus, teroristu finansēšanas avotu samazināšanai (arī Finanšu darījumu darba grupas kontekstā) un radikalizācijas novēršanai un apkarošanai.

ES ar savu starptautisko **kibertelpas** politiku veicina interneta atvērtību un brīvību un atbalsta to, ka tiek mēģināts izstrādāt vienotus valsts rīcības standartus. Ķīnas ierobežojošā pieeja interneta pārvaldībai var sadrumstalot internetu, kaitējot globālām ieinteresētajām personām un izraisot nelabvēlīgas sekas ekonomikā un cilvēktiesību jomā. Eiropas Savienībai būtu jāturpina aicināt Ķīnu sniegt lielāku ieguldījumu atbildīgas rīcības normu izstrādāšanā un spēkā esošo starptautisko tiesību aktu piemērošanā kibertelpai, kas iever arī pasaules mēroga vienošanās par kritisko kiberojektu aizsardzību turpmāku sekmēšanu. Būtu jāņem vērā arī attiecīgie aspekti nesen publicētajā kopīgajā paziņojumā par hibrīddraudu novēršanu, it īpaši attiecībā uz kiberdrošību un kritiskās infrastruktūras aizsardzību.

- Atzīstot, ka ir pieaugusi Ķīnas nozīme starptautiskajās attiecībās un pārvaldībā, šāds Ķīnas statuss būtu jāsaista ar lielāku pienākumu ievērot starptautiskos noteikumus un standartus.
- ES aicina Ķīnu izmantot tās rīcībā esošos diplomātiskos un citus resursus drošības kā globāla sabiedriskā labuma garantēšanai, ieskaitot iesaistīšanos jautājumos saistībā ar Afganistānu un Sīriju.
- ES ir dziļi ieinteresēta Āzijas drošībā un turpinās stiprināt savu pozitīvo ieguldījumu šajā sakarā. ES aicina arī Ķīnu aktīvi veicināt mieru un drošību ES kaimiņvalstīs, ievērojot starptautiskās tiesības.
- ES vēlas, lai Austrumķīnas un Dienvidķīnas jūrā tiktu saglabāta kuģošanas un pārlidojuma

brīvība. Strīdi būtu jārisina mierīgā ceļā, pamatojoties uz tiesiskumu un izvairoties no vienas pusē provokācijām.

- Būtu jāpastiprina ES dialogs ar Ķīnu, lai atrastu stabilāku kopīgo pamatu tādos jautājumos kā atbrūošānās, ieroču neizplatīšana, terorisma apkarošana un kibertelpa.

IV. 2. Drošības un aizsardzības dimensija

Pēdējos gados ES arvien vairāk ir izvietojusi civilo un militāro krīžu misijas ārvalstīs, it īpaši Āfrikā. Arī Ķīna, atzīstot savu augošo globālo atbildību, sniedz arvien lielāku ieguldījumu miera uzturēšanas un pirātisma apkarošanas operācijās un ir palielinājusi militāro palīdzību Āfrikas Savienībai.

It īpaši **Āfrikā** ir ievērojams potenciāls ES sadarbībai ar Ķīnu jomās, kurās tām ir kopīgas intereses, ieskaitot veiksmīgās ES un Ķīnas sadarbības pirātisma apkarošanā jūrā papildināšanu ar miera uzturēšanu un spēju veidošanu uz sauszemes. Pirātisma apkarošanas koordinācija kopīgas informētības un konfliktu novēršanas mehānisma ietvaros ir palīdzējusi veicināt sadarbības instinktu, savukārt Pasaules Pārtikas programmas kuģu konvojēšanas sloga sadalīšana ir apliecinājusi šādas sadarbības pievienoto vērtību.

Pamatojoties uz vairākkārtēju ES un Ķīnas konsultāciju par drošību un aizsardzību iznākumu, ES būtu jāsadarbības ar attiecīgajām Ķīnas struktūrām uz vietas (piemēram, Ķīnas vēstniecībām un miera uzturēšanas kontingentu tādās valstīs kā Mali un Somālijā), lai izpētītu praktiskās sadarbības iespējas un atbalstītu Ķīnas centienus finansēt **Āfrikas miera un drošības sistēmu**. Citas iespējamās kopīgo interešu jomas ietver sadarbību saistībā ar miera uzturēšanas operāciju policijas dimensiju un ES un Ķīnas valstspiederīgo aizsardzības un evakuācijas kārtību.

- ES būtu jāpārliciecinās, ka tā skaidri izprot Ķīnas aizsardzības un drošības politiku, lai nodrošinātu jēgpilnas attiecības ar Ķīnu.
- Āfrikā paveras vislabākās iespējas ES un Ķīnas sadarbībai drošības jomā, gan jūrā, gan uz sauszemes. Būtu jāturpina sadarbība pirātisma apkarošanā Āfrikas raga piekrastē.
- ES būtu jāmeklē iespējas praktiskai sadarbībai un koordinācijai ar Ķīnu tādās jomās kā spēju veidošana un Āfrikas miera uzturēšanas pasākumu atbalstīšana, pilnībā izmantojot abu pušu diplomātiskos un drošības resursus uz vietas.

V. PASAULES MĒROGA PĀRVALDĪBA UN SADARBĪBA DAUDZPUSĒJĀ KONTEKSTĀ

Ķīna vēlas piedalīties pasaules mēroga politikas un ekonomikas pārvaldībā atbilstoši savam svarīgumam. ES tas būtu jāizmanto, vienlaikus veicinot daudzpusējas attiecības un aicinot Ķīnu atbalstīt globālos standartus un institūcijas. Šā vienādojuma daļa ir arī sekmīga atšķirību pārvarēšana attiecībā uz starptautiskās kārtības, tiesību un cilvēktiesību ievērošanu, it īpaši ņemot vērā Ķīnas arvien pārliecinošāko uzvedību ārpus savas valsts robežām un represijas valsts iekšienē. Daudzās jomās ir pienācis laiks veicināt dialogu un sadarbību, it īpaši klimata pārmaiņu, enerģētikas, okeānu un resursu efektivitātes jomā, kā arī palīdzēt Ķīnai risināt milzīgās vides problēmas (kuru sekas izjutīs ES). Daudz var iegūt arī no sadarbības attīstības, pasaules veselības, miera uzturēšanas, humanitāro jautājumu un katastrofu riska pārvaldības jomā. Šajā ziņā Ķīnas arvien lielākā klātbūtne pasaules mērogā un šīs valsts intereses nodrošina ES iespēju apvienot mūsu pieredzi ar Ķīnas resursiem.

V.I. Efektīvu daudzpusēju attiecību veicināšana

ES ir apņēmusies atbalstīt efektīvas daudzpusējas attiecības, kuru centrā ir Apvienoto Nāciju Organizācija. Ķīna — tāpat kā ES — ir izmantojusi priekšrocības, ko nodrošina **uz noteikumiem balstīta starptautiskā kārtība**. 2015. gadā, kad aprit ANO dibināšanas 70. gadskārta, Ķīna, būdama viena no parakstītājvalstīm, vēlreiz apņēmas ievērot ANO Statūtu principus. Ķīna ir kļuvusi par vienu no lielākajiem ieguldītājiem ANO budžetā, un tās bruņotie spēki arvien vairāk piedalās ANO miera uzturēšanas operācijās.

Ķīna ir ANO Drošības padomes pastāvīgā locekle un Cilvēktiesību padomes locekle, tādēļ tai ir īpašs pienākums atbalstīt ANO trīs pīlārus, proti, cilvēktiesības, mieru un drošību un attīstību. ES būtu jāsadarbojas ar Ķīnu, lai nostiprinātu **pasaules mēroga pārvaldību**. Globālām institūcijām pakāpeniski attīstoties, tas nozīmē, ka Ķīnai jāpiešķir atbilstoša nozīme saskaņā ar ieguldījumu, ko tā ir gatava sniegt, vienlaikus uzstājot uz starptautisko tiesību, noteikumu un principu universālumu, kas ir starptautiskās kārtības pamatā. Tādā pašā garā Ķīna būtu jāaicina atbalstīt ANO reformas aspektus un uzlabot pasaules mēroga pārvaldības sistēmu, kas nodrošinātu plašākus ieguvumus starptautiskajai sabiedrībai.

ES būtu konstruktīvi jāsadarbojas ar Ķīnu, lai rastu risinājumus pašreizējās pasaules mēroga pārvaldības struktūrās, kad tas ir iespējams, un it īpaši lai nodrošinātu, ka jaunās iniciatīvas atbilst globāliem standartiem un papildina esošās starptautiskās institūcijas. Daudzpusējai lēmumu pieņemšanai vajadzētu būt iekļaujošai, un tajā būtu jāiesaista visas attiecīgās ieinteresētās personas.

G20 arvien pieaugošā nozīme pēc pasaules ekonomikas krīzes liecina par nepieciešamību efektīvi sadarboties ar jaunajām tirgus ekonomikas valstīm, lai rastu risinājumus globālām problēmām. Balstoties uz Ķīnas G20 prezidentūras laikā panāktajiem rezultātiem un cieši sadarbojoties ar G20 finanšu virzienu, ES vajadzētu meklēt kopīgu platformu ar Ķīnu tādās jomās kā izaugsmes stratēģijas, ieguldījumi savstarpēji savienotā infrastruktūrā, finansējums klimata pārmaiņu jomā un globālie pretkorupcijas standarti. Ķīna ir arī pastiprinājusi sadarbību ar **Bretonvudsas institūcijām**. ES būtu jāizmanto šī pastiprinātā apņemšanās veicināt spēcīgāku, ilgtspējīgu un līdzsvarotāku globālo izaugsmi, nodrošināt spēcīgu un atbilstoši finansētu SVF un stiprināt pasaules finanšu drošības tīklu.

ES vajadzētu aicināt Ķīnu aktīvāk iesaistīties **Pasaules Tirdzniecības organizācijā** (PTO) un daudzpusējās un plurilaterālās tirdzniecības un ieguldījumu iniciatīvās, uzņemoties atbildību atbilstoši ieguvumiem, ko tā saņem, pateicoties atvērta tirdzniecības sistēmai, un stiprinot šādu iniciatīvu (piemēram, sarunas par vides precēm) mērķus. ES sagaida, ka Ķīna iesniegs pievienošanās Nolīgumam par valsts iepirkumu piedāvājumu, kurš atbilstu Ķīnas tirgus svarīgumam. ES arī aicina Ķīnu jēgpilni un pēc būtības iesaistīties starptautiskajā darba grupā eksporta kredītu jautājumos. G20 kontekstā Eiropas Savienībai vajadzētu aicināt Ķīnu turpināt iesaistīties starptautisko ieguldījumu noteikumu reformā, it īpaši darbā pie daudzpusējas ieguldījumu tiesas izveides.

Papildu jomas, kurās ES būtu jāmeklē kopīgs pamats ar Ķīnu, ir miera uzturēšana, konfliktu novēršana un agrīnā brīdināšana, strīdu risināšana mierīgā ceļā, humanitārie jautājumi un katastrofu riska pārvaldība, ekonomiskās un sociālās tiesības un veselība. ES vajadzētu aicināt Ķīnu palielināt ieguldījumu starptautiskajos centienos risināt pašreizējo bēgļu un migrācijas krīzi.

- Gan ES, gan Ķīnas interesēs ir atbalstīt daudzpusējas attiecības. ES būtu jāsadarbojas ar Ķīnu, lai nostiprinātu uz noteikumiem balstītu pasaules mēroga pārvaldību.

- ES būtu jācenšas izveidot kopīgu platformu ar Ķīnu par svarīgām G20 prioritātēm.
- ES vajadzētu aicināt Ķīnu aktīvāk iesaistīties PTO un daudzpusējās un plurilaterālās tirdzniecības un ieguldījumu iniciatīvās, uzņemoties atbildību atbilstoši ieguvumiem, ko tā saņem, pateicoties atvērtai tirdzniecības sistēmai, un stiprinot šādu iniciatīvu mērķus. ES sagaida, ka Ķīna iesniegs pievienošanās Nolīgumam par valsts iepirkumu nozīmi piedāvājumu, kurš atbilstu Ķīnas tirgus svarīgumam.
- ES vajadzētu ciešāk sadarboties ar Ķīnu katastrofu pārvarēšanas, humanitāro krīžu un migrācijas jomā.

V.2. Starptautisko tiesību un universālu vērtību ievērošana

Uz noteikumiem balstīta starptautiskā kārtība, kas balstās uz starptautisko tiesību (ieskaitot starptautiskās humanitārās tiesības un cilvēktiesības) ievērošanu, ir būtisks priekšnoteikums starptautiskā miera, drošības un ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanai. Tādēļ ES būtu jāsadarbojas ar Ķīnu, lai sekmētu vispārējo progresu cilvēktiesību jomā, it īpaši starptautisko cilvēktiesību standartu ievērošanu gan savā valstī, gan ārvalstīs. Par piemēru var minēt atbalstu Ķīnas jau ratificētajos cilvēktiesību līgumos noteikto saistību īstenošanai un Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām, ko Ķīna parakstīja 1998. gadā, ratificēšanas veicināšanu. ES būtu arī jāturpina aicināt Ķīnu ratificēt citus ANO un SDO instrumentus, piemēram, abas konvencijas par piespiedu darbu un abas konvencijas par biedrošanās brīvību un koplīgumu slēgšanas sarunām.

Progress, ko Ķīna panākusi pēdējos desmit gados, piemēram, attiecībā uz ekonomisko un sociālo tiesību īstenošanu, var nodrošināt sākumpunktu ES un Ķīnas sadarbības izveidošanai tādās jomās kā sieviešu tiesības, darba tiesības, sociālie standarti, uzņēmējdarbība un cilvēktiesības un kultūras tiesības.

- ES būtu jāturpina uzstāt, lai Ķīnai pildītu savas starptautiskās juridiskās saistības un saistības cilvēktiesību jomā gan Ķīnā, gan ārvalstīs, un tai būtu jāsadarbojas ar Ķīnu, lai to panāktu.

V.3. Globālās problēmas un globālie sabiedriskie labumi

Pēdējos gados Ķīna ir arvien vairāk ieguldījusi vērienīgāku globālo mērķu noteikšanā attiecībā uz ilgtspējīgu attīstību, ieskaitot klimata pārmaiņas, veselības aprūpi un izglītību. Tā ir kļuvusi par pasaules nozīmes līdzekļu devēju un strādā pie jaunas un ilgtspējīgākas attīstības koncepcijas. ES būtu cieši jāsadarbojas ar Ķīnu visās šajās jomās, ar kurām saistās kopīgas intereses.

Ilgspējīgas attīstības programma 2030. gadam ir universāli piemērojama un paredz visām valstīm to īstenot vietējā tirgū, kā arī piedalīties ar savu devumu darbā, kas notiek pasaules mērogā. Saskaņā ar to gan ES, gan Ķīna ir kopīgi ieinteresētas panākt nabadzības izskaušanu un ilgtspējīgu attīstību visiem ar efektīvu institūciju, labas pārvaldības, tiesiskuma un miermīlīgu sabiedrību starpniecību. ES vajadzētu iesaistīt Ķīnu regulārā dialogā par programmas 2030. gadam un tajā noteikto ilgtspējīgas attīstības mērķu īstenošanu.

Ķīnai ir arvien svarīgāka loma **starptautiskajā sadarbībā attīstības jomā** un arvien lielāka ietekme uz attīstības procesiem trešās valstīs. Tāpēc ir svarīgi, lai ES un Ķīnai būtu kanāli, pa kuriem tās varētu apspriest savu pieeju sadarbībai attīstības jomā. Ņemot vērā to, kādu nozīmi Ķīna piešķir 2030. gada programmai savas G20 prezidentūras laikā, tā ir iespēja pastiprināt

iesaistīšanos sadarbībā ar jaunattīstības valstīm. ES būtu jāveicina divpusēja un daudzpusēja sadarbība attīstības jomā, lai atbalstītu 2030. gada programmas īstenošanu ar mērķi izveidot līdzekļu devēju partnerības ar Ķīnu tādās jomās kā attīstības efektivitāte un līdzekļu devēju koordinācija, un sekmēt praktisku sadarbību gan daudzpusējos forumos, gan uz vietas, piemēram, Āfrikā un Āzijā. ES vajadzētu aicināt Ķīnu rīkoties saskaņā ar principiem, ko abas puses apstiprinājušas Pusanas Augsta līmeņa forumā par palīdzības efektivitāti, un piedalīties Pasaules mēroga partnerībā efektīvai attīstības sadarbībai. Attiecīgajām ES iestādēm un ES dalībvalstīm būtu jāturpina atbalstīt Āzijas Infrastruktūras investīciju bankas izveide un iesaistīties dialogā ar jauno attīstības banku, lai stiprinātu labu pārvaldību un daudzpusēju sistēmu. Turklāt ES būtu jācenšas veidot dialogu ar Ķīnu par paraugpraksi attiecībā uz kredīvēšanu jaunattīstības valstīs, ietverot tādos aspektus kā parāda saglabāšana atmaksājamā līmenī, vides un darba standarti un cīņa pret kukuļošanu un korupciju.

ES atzinīgi vērtē to, ka Ķīna, kura rada ceturto daļu no pasaules siltumnīcefekta gāzu emisijas apjoma, ir uzņēmusies vadošo lomu sarunās par Parīzes nolīguma par **klimata pārmaiņām** drīzu ratifikāciju. Pamatojoties uz Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Pušu konferences 21. sesijas iznākumu un 2015. gada ES un Ķīnas kopīgo paziņojumu par klimata pārmaiņām, ES vajadzētu uzlabot gan divpusējo, gan starptautisko sadarbību ar Ķīnu. ES būtu jāsadarbjas ar Ķīnu, pamatojoties uz kopīgo apņemšanos paātrināt pāreju uz mazoglekļa / CO₂ neitrālu ekonomiku. Būtu jāpiemēro kopīga pieeja, lai paātrinātu Parīzes nolīguma īstenošanu, kad tas ir iespējams, ieskaitot nacionāli noteiktā devuma īstenošanu. ES klimata diplomātijas ietvaros notiekošajā saziņā ar Ķīnu ir jāiekļauj jautājumi, kas saistīti ar Monreālas protokolu (fluorogāzu pakāpeniska samazināšana pasaules mērogā), Starptautisko Civilās aviācijas organizāciju (globāls tirgus pasākums attiecībā uz aviācijas radīto emisiju) un Starptautisko Jūrnieceības organizāciju (jūrnieceības radītās emisijas ierobežošana). ES būtu jāturpina atbalstīt Ķīnu attiecībā uz emisijas kvotu tirdzniecību, ņemot vērā Ķīnas plānu 2017. gadā izveidot valsts mēroga sistēmu. Būtu jāveido pastiprināts dialogs tādās jomās kā klimata politikas veidošana un emisijas modeļa aprēķināšana, mazoglekļa pilsētas, mazoglekļa tehnoloģija, CO₂ uztveršana un uzglabāšana, pielāgošanās un pret klimata pārmaiņām noturīgi ieguldījumi. Ja iespējams, būtu jāīsteno inovatīvi ieteikumi, kurus ierosinājusi G20 zaļā finansējuma darba grupa.

Gan ES, gan Ķīna ir lietderīgās enerģijas importētājs, un abas valstis ir ieinteresētas, lai enerģijas tirgi būtu pārredzami, neregulēti un atvērti un nodrošinātu lielāku enerģētisko drošību. Šajā sakarā ES būtu jāsadarbjas ar Ķīnu, lai veidotu modernu, iekļaujošu un efektīvu globālo **enerģētikas** arhitektūru, un arī turpmāk jāatbalsta Starptautiskās Enerģētikas aģentūras ciešāka sadarbība ar Ķīnu, lai veicinātu kopīgu darbu enerģētiskās drošības, enerģētikas datu un statistikas un enerģētikas politikas analīzes jomā. ES būtu arī jācenšas sadarboties ar Ķīnu saistībā ar pārredzamību, standartiem un regulējumu enerģētikas nozarē, arī attiecībā uz enerģētikas infrastruktūras projektiem trešās valstīs, un atbalstīt valsts iekšējās enerģētikas reformas, kas ietver energoatdevi, enerģētisko ilgtspēju un resursu efektīvu izmantošanu. Būtu jāizmanto kopīgas pētniecības un izstrādes iespējas nepiesārņojošas enerģijas tehnoloģijas jomā.

Ķīnu gaida milzīgas **vides problēmas** gaisa, augsnes un ūdens piesārņojuma ziņā. Pašas valsts interesēs un it īpaši, lai samazinātu problēmas, ko rada Ķīnas lielapjoma un neilgtspējīgā resursu izmantošana, ES zinātība var palīdzēt atbalstīt Ķīnas centienus izstrādāt atbilstošu politiku un tiesisko regulējumu, lai pārorientētos uz zaļu, mazoglekļa un aprites ekonomiku. Tas būs saistīts ar zaļu zinātnisko un tehnoloģisko risinājumu piemērošanu, kas abām pusēm palīdzēs nodrošināt ieguvumus vides un ekonomikas ziņā. ES vajadzētu apmainīties ar paraugpraksi vides pārvaldības, gaisa, ūdens un augsnes resursu, atkritumu

apsaimniekošanas jomā un saistībā ar bīstamu ķīmisko vielu pakāpenisku izņemšanu no aprites, kā arī par starptautisko vides nolīgumu un standartu īstenošanu. Būtu jāpastiprina sadarbība ūdens resursu jomā, arī ES un Ķīnas ūdens resursu platformas ietvaros. ES būtu jāpastiprina sadarbība ar Ķīnu tādu globālu problēmu risināšanā kā atmežošana, nelikumīga mežizstrāde un savvaļas dzīvnieku un augu nelikumīga tirdzniecība, kas ir saistītas ar korupciju un organizēto noziedzību un tādējādi kaitē ilgtspējīgai attīstībai, bioloģiskajai daudzveidībai un labai pārvaldībai.

ES būtu arī jāsadarbojas ar Ķīnu, lai uzlabotu **okeānu pārvaldību**, arī apkarojot nelegālu, neregistrētu un neregulētu zveju, un jāaicina Ķīna ratificēt ANO Nolīgumu par zivju krājumiem un *FAO* Nolīgumu par ostas valsts pasākumiem.

Eiropas Savienībai vajadzētu arī aicināt Ķīnu aktīvāk iesaistīties politikas izstrādē mikrobu rezistences ierobežošanai un atbalstīt globālu stratēģiju šā nopietnā **veselības** apdraudējuma novēršanai.

- Būtu jāsāk pastiprināts ES un Ķīnas dialogs par attīstību.
- ES būtu jāizmanto Ķīnas apņemšanās risināt klimata pārmaiņu problēmu, pastiprinot partnerību šajā jomā gan divpusējā, gan daudzpusējā līmenī.
- Vide tagad ir viena no galvenajām Ķīnas politikas prioritātēm, kā atzīts jaunākajā piecgades plānā. ES tas būtu jāizmanto, lai izveidotu pozitīvu kopīgo darba kārtību tādās jomās kā gaisa, ūdens un augsnes piesārņojums, aprites ekonomika, okeāna resursu ilgtspējīga pārvaldība un dzīvotņu un bioloģiskās daudzveidības apdraudējumu samazināšana.
- ES būtu jācenšas ciešāk sadarboties ar Ķīnu tādās jomās kā mikrobu rezistences ierobežošana.

VI. VIENOTĀKA PIEEJA ATTIECĪBĀ UZ ĶĪNU

Sadarbībai ar tādu visaptverošu stratēģisko partneri kā Ķīna ir vajadzīga vienota ES pieeja, kurā Komisijas, EĀDD un citu ES iestāžu darbība ir saskaņoti apvienota ar to, ko dara ES dalībvalstis. Veidojot divpusējas attiecības ar Ķīnu, dalībvalstīm būtu jāpastiprina saskaņotās ES nostājas, savukārt Komisijai un EĀDD būtu jānodrošina, lai dalībvalstis būtu informētas, kad jāaizsargā ES intereses. Komisijai un EĀDD būtu cieši jāsadarbojas ar Eiropas Parlamentu, kurš ir ar darbiem apliecinājis pārliecinošu atbalstu efektīvai ES politikas veidošanai attiecībā uz Ķīnu.

Eiropas Savienībai būtu jācenšas īstenot vērienīgu programmu sadarbībai ar Ķīnu. Savstarpējās ekonomiskās un komerciālās intereses ir spēcīgas, bet tās nedrīkstētu atturēt ES no savu vērtību aizstāvēšanas attiecībās ar Ķīnu. Ķīnas vajadzības ir tikpat lielas kā mūsējās, un nespēja sadarboties izraisa nelabvēlīgas sekas arī Ķīnai.

Tāpēc Eiropas Savienībai ir jāpauž stingra, skaidra un vienota nostāja. ES saskaņotība un vienotība ir ļoti svarīga, kad tiek izdarītas lielas politikas izvēles un lai saglabātu uz noteikumiem balstītu starptautisku kārtību. ES būtu jācenšas panākt uzticēšanos un sadarbību ar Ķīnu, balstoties uz kopīgām interesēm. Tomēr ES un Ķīnas attiecībās ir jārēķinās arī ar faktu, ka Ķīnā ir vienas partijas sistēma ar kapitālisma modeli, kurā dominē valsts.

ES būtu jāstrādā, lai savstarpēji saistītu dažādas politikas jomas un nozares ar mērķi panākt lielāku ietekmi savus mērķu īstenošanā. Ir vajadzīga laba nozaru koordinācija, lai nodrošinātu, ka vispirms ir vispārējas intereses, un tikai pēc tam — neatliekamas nozaru intereses.

Būtu pilnībā jāizmanto ES un Ķīnas augstākā līmeņa sanāksmju un ES un Ķīnas augstākā līmeņa stratēģiskā dialoga, augstākā līmeņa ekonomikas un tirdzniecības dialoga un augstākā līmeņa tiešu personisko kontaktu dialoga potenciāls kalpot par platformu, kurā nodrošināt transversālu stratēģisko virzību uz politikas, ekonomikas un tirdzniecības jautājumiem, veicināt lielāku plurālismu kontaktos un sekmēt sinerģiju un kompromisus starp daudzajām ES un Ķīnas attiecību šķautnēm visaugstākajā līmenī.

Būtu aktīvi jāizmanto pieejamie ES koordinācijas mehānismi gan Briselē, gan uz vietas Pekinā. Papildus darbam, kas tiek veikts, lai nostiprinātu ES un Ķīnas partnerību, Komisijas dienestiem, EĀDD un dalībvalstīm būtu arī jāstiprina uz scenārijiem balstīts plānojums, lai rīkotos ātrāk un saskaņotāk, kad tas ir nepieciešams.

ES un Ķīnas dialogu daudzums un dažādība liecina par ES un Ķīnas attiecību daudzveidību un vitalitāti, taču saistās arī ar risku, ka ieguldītais darbs var būt sadrumstalots un izkliedēts. Parasti ES un Ķīna ir iesaistītas gandrīz simts dialogos un semināros gadā. Ir precīzāk jānosaka prioritātes, un resursi pirmkārt būtu jākoncentrē augstākajās prioritātēs. ES būtu regulāri jāpārskata šo dialogu rezultāti, lai nodrošinātu, ka tie efektīvi sekmē ES vispārējo mērķu sasniegšanu un tiek racionalizēti, ja nepieciešams. Tādas prioritātes kā vienlīdzīgu konkurences apstākļu nodrošināšana būtu jāintegrē visās jomās.

Pirmais kopīgais novērtējums par to, kā tiek īstenota ES un Ķīnas sadarbības programma 2020. gadam, tika veikts Pekinā 2016. gada aprīlī. Būtu jāturpina veikt ikgadēju īstenošanas apsekojumu augstāko amatpersonu līmenī, kuras par to ziņotu ES un Ķīnas augstākā līmeņa sanāksmē.

Būtu stratēģiskāk jāizmanto ES partnerības instruments, attīstības sadarbības instruments, programma "Apvārsnis 2020", programma "Erasmus +" un citi attiecīgie ES finansējuma avoti, lai veicinātu ES intereses attiecībā uz Ķīnu. Būtu jāveicina publiskā diplomātija atbilstoši ES prioritātēm. Arī turpmāk būtu jāveicina kultūras apmaiņa un sadarbība.

ES būtu jāapvieno tīklos savi analītiskie resursi, lai pareizi novērtētu Ķīnas politikas motivāciju, un jāizmanto iespējas stiprināt ES un Ķīnas attiecības. Būtu jāuzlabo pašreizējie kontakti ar Ķīnu visos līmeņos (partijas, valdības, likumdevēju un sabiedrības līmenī), kā arī saziņa ar Ķīnas līderu nākamajām paaudzēm visās jomās, izmantojot visus 21. gadsimta informācijas līdzekļus.

- Attiecību veidošanā ar Ķīnu jāizmanto visaptveroša pieeja, lai nodrošinātu maksimālu efektu.
- Veidojot divpusējas attiecības ar Ķīnu, dalībvalstīm būtu jāpastiprina saskaņotās ES nostājas, savukārt Komisijai un EĀDD būtu jānodrošina, lai dalībvalstis būtu informētas, kad jāaizsargā ES intereses.
- Ikgadējās ES un Ķīnas augstākā līmeņa sanāksmēs un augstākā līmeņa dialogos tiks noteikti mērķi un prioritātes, lai īstenotu kopīgo stratēģisko programmu. Būtu jāveic ikgadējs ES un Ķīnas sadarbības programmas 2020. gadam īstenošanas apsekojums augstāko amatpersonu līmenī, kuras par to ziņotu ES un Ķīnas augstākā līmeņa sanāksmē.
- ES sadarbosies ar Ķīnu, lai izvērtētu daudzo kopīgo dialogu efektivitāti un centīsies tos

racionalizēt, ja tas būs vajadzīgs saskaņā ar ES prioritātēm.

- Būtu aktīvi jāizmanto pieejamie ES koordinācijas mehānismi, lai sekmētu ES vienotību.
- ES būtu jāturpina uzlabot savas analītiskās spējas attiecībā uz Ķīnu un nodrošināt saziņu ar Ķīnas līderu nākamajām paaudzēm visās jomās.
- Attiecīgajos Padomes sastāvos būtu regulāri jāpārskata ES stratēģijas par attiecībām ar Ķīnu īstenošana. ES vajadzētu būt gatavai pārskatīt savu pieeju, ja mainās tās pamatā esošie pieņēmumi.

VII. TURPMĀKIE PASĀKUMI

Padome ir aicināta apstiprināt šajā paziņojumā ierosinātos elementus. Tiks sniegti konkrēti ieteikumi par turpmāk veicamiem pasākumiem šādās jomās:

- uzlabot ES un Ķīnas augstākā līmeņa sanāksmju un citu augstākā līmeņa sanāksmju sagatavošanu un turpmākos pasākumus, kā arī to saskaņotību ar dalībvalstu kontaktiem ar Ķīnu augstākajā līmenī;
- ierosināt kopīgus politikas satvarus konkrētās jomās (piemēram, savienojamība);
- integrēt svarīgos tematus un mērķus visos ES un Ķīnas dialogos un koncentrēt resursus tikai uz atsevišķām prioritātēm, kuras nodrošina ES lielāku pievienoto vērtību.